

Лоза Вікторія Анатоліївна

I курс, факультет соціології і права,
НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Покулита І. К., к.ф.н., доцент
кафедри філософії НТУУ «КПІ»

Творчість Гійома Аполлінера як прояв гуманізму ХХ століття

Творча спадщина Гійома Аполлінера (Вільгельма - Альберта-Володимира - Олександра - Аполлінарія Костровицького; 1880-1918) залишає по собі характерне відображення двоїстої реальності ХХ століття у ліричному розумінні дійсності.

Новий підхід Аполлінера до поезії сприймали не достатньо серйозно. Головними особливостями його творчості вважали вірші-каліграми, не використання пунктуації та інтерпретація сучасності у народну творчість. Але насправді сутність його творчого новаторства значно вище.

Новий погляд Аполлінера на поезію існував як спосіб «пізнання життя». Він завжди виділяв унікальність людського «Я». У написанні своїх віршів поет докладав багато зусиль, щоб якнайповніше "відобразити повсякденне життя".

Твори Аполлінера можна відносити до різних поетичних напрямків. У них поєднуються романтизм та символізм, реалізм та кубізм, особливе місце посідає сюрреалізм та ін. Хоча сам поет ідентифікував свою творчість як "новий реалізм", "надреалізм", "сюрреалізм".

У 1913 р. вперше була видана найвідоміша збірка віршів Аполлінера "Алкоголі. Вірші 1898 - 1913 років". Вона складалася із поетичних творів, які були написані автором протягом 10 років. Основною проблемою збірки, якою просякнутий кожен вірш, було розуміння життя таким палючим, мов спирт.

Вірш «Зона» (1912) став яскравим прикладом такої поетичної течії як «новий ліризм». Тут Аполлінер розкриває поняття свобода з гуманістичної точки зору. З одного боку він критикує ідеали минулого, застарілі світогляди та стереотипне сприйняття сутності, а з іншого боку — поет використовує цілком вільну форму вірша.

Пізніші вірші Аполлінера також були надруковані ще за його життя у 1918 році, що увійшли до збірки «Каліграми. Вірші миру і війни (1913–1916)». Гуманістичні твори, які починають збірку, навіюють воєнні картини з елементами кохання (цикл «Вірші до Лу», неодноразові звертання до Мадлени). Але згодом надія на армії, які схопилися «в ім'я нашого щастя» з гранатами, які «схожі на зорі», трагічно переосмислюється усвідомленням власної відповідальності.

Збірка «Каліграми» вміщує багато віршів, які несуть у собі негатив у відношенні до війни, розкриваючи її безглуздя. Аполлінер навмисно не виражає жалю, він використовує прийом глухого страждання – яке ще більше ранить.

Найвизначнішим твором Аполлінера є поезія «Зарізана голубка й водограй». Тут проявляється післявоєнний гуманізм, який ілюструє образ загиблих в Першій світовій війні та виражає вічну їм пам'ять («Душа ятриться з непокою / І водограй рида зі мною»).

В той же час водограй є неоднозначним образом, адже він виступає символом як безмежних кровавих рік, так і вічних сліз, які завжди проливаються на війні.

Образ зарізаної горлиці, який створений Аполлінером, став прототипом голубки Пікассо. Яка у очах сучасної людини символізує мир.

Змальовуючи бездушну істину війни, яку Аполлінер побачив власними очима, бравши участь у бойових діях, він намагається створити для неї контраст гуманістичними цінностями, перш за все – коханням.

Гійом Аполлінер став першим, хто зміг дати потужний поштовх поезії ХХ століття. Він перетворив звичайні галузі та сфери людського життя в гуманістичні ідеали суспільства. Лише Аполлінер уможливив входження ліричного епосу нового століття в «прозу життя».